

DELO KOMISIJE ZA UGOTOVITEV PODLAGE ZA ODPOVED POGODBE O ZAPOSLOTVI

Boris Gačnik, univ. dipl. pravnik*

IZVLEČEK

Člena 102 in 103 zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se navezujeta na prenehanje delovnega razmerja delovnemu invalidu. Prvi govori o odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi, drugi pa določa okvire za delo komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki je v članku podrobno predstavljena.

ABSTRACT

Articles 102 and 103 of the Pensioning and disability act are dealing with cancellation of work relationship. The first one deals with work contract cancellation caused by a determined disability category I. or II., or by business related reasons, without a new employment offer. The second article defines the activities of the Commission for determination of causes for work contract cancellation, that are presented here in detail.

V zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06-UPB 4) sta tudi določbi, ki se navezujeta na prenehanje delovnega razmerja delovnemu invalidu. To sta 102. in 103. člen.

Prvi govori o odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi ugotovljene invalidnosti II. ali III. kategorije ali iz poslovnega razloga brez ponudbe nove pogodbe o zaposlitvi. Drugi določa okvire za delo komisije za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

103. člen ZPIZ se glasi:

Pri delodajalcu, ki ima najmanj pet zaposlenih delavcev, ugotovi razloge za odpoved pogodbe o zaposlitvi na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena komisija v sestavi: predstavnik zavoda, predstavnik inšpektorata RS za delo, predstavnik zavoda za zaposlovanje, predstavnik delodajalcev in predstavnik sindikatov.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko pri delodajalcu, ki ima zaposlenih manj kot pet delavcev, ugotavlja razloge za odpoved pogodbe o zaposlitvi na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena komisija iz prejšnjega odstavka, če tako predlaga zavod, zavod za zaposlovanje, zavarovanec ali delodajalec. Komisijo iz prvega odstavka tega člena ter način njenega dela določi minister, pristojen za delo.

Komisija veljavno odloča, če je prisotna večina članov. Odločitev komisije je dokončna.

Stroške dela komisije nosi zavod.

* ZPIZ, Kolodvorska ulica 15, Ljubljana.

Začetek dela komisije

Prvega januarja 2006 so bili izpolnjeni pogoji in so bile dane tudi vse pravne podlage za začetek dela komisije za odpoved pogodbe o zaposlitvi (v nadaljevanju: komisija). Tako je vlada RS 7. decembra 2005 izdala *uredbo o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov* (Uradni list RS, št. 111/05), ki je začela veljati prvega januarja lani. Leto poprej je bil objavljen pravilnik o načinu dela komisije in 19. decembra 2005 je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve izdalo sklep o imenovanju komisije. V 110. členu zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 100/05 – ZZRZI-UPB1) je določeno, da se ne glede na določbe drugega odstavka 446. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06-UPB4) začnejo uporabljati določbe 102. do 105. člena ZPIZ-1 z dnem uveljavitve omenjene uredbe. S tem so bile sprejete osnove za delo komisije in delodajalci so lahko začeli postopke za ugotavljanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi brez ponudbe nove pogodbe delovnim invalidom in invalidom, ki nimajo statusa delovnega invalida, v skladu s 116. členom zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02), v zvezi s 102. in 103. členom ZPIZ-1 ter 40. členom ZZRZI-UPB 1. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je skladno z 2. členom pravilnika zagotovil komisiji materialne, tehnične in organizacijske pogoje za delo ter obveščal delodajalce in zavarovalce o postopku pred komisijo.

Sestava komisije

Po določilu 103. člena ZPIZ-1 ima komisija pet članov. Sestavljajo jo predstavnik zavoda RS za zaposlovanje, inšpektorata RS za delo, ZPIZ Slovenije, predstavnik delodajalcev in predstavnik sindikatov. Njen *predsednik* je predstavnik zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ), njegov *namestnik* pa predstavnik inšpektorata RS za delo. *Sekretar* komisije je uslužbenec zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Za zasedanje komisije predsednik ali njegov namestnik določita sestavo, pri tem pa morata za vsako zasedanje določiti po enega predstavnika vsake institucije. Predstavnike delodajalcev in sindikatov predsednik ali njegov namestnik določita po načelu rotacije. Komisija veljavno odloča, če je prisotna večina vabljenih članov.

Seje komisije

Prva seja komisije je bila 23. januarja lani, do konca leta jih je bilo 35. Njeno delo je usklajeno in konstruktivno. Vsi člani se sej redno udeležujejo, ob morebitni odsotnosti pa zagotovijo udeležbo svojih namestnikov. Doslej so vse sklicane seje potekale nemoteno.

Obravnavana predlogov-vlog

Do konca lanskega leta je komisija prejela 1.133 predlogov – vlog. Ko je pridobila ugotovitve in predloge ZRSZ, je podala 759 mnenj o ugotovitvi podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi (599 pozitivnih in 160 negativnih), 64

postopkov pa je bilo ustavljenih. Rešenih je bilo skupaj 823 zadev. Povečini je šlo za delovne invalide, manj pa za invalide, ki nimajo statusa delovnega invalida.

Starost invalidov

Povprečna starost invalidov, za katere je komisija menila, da zanje obstaja podlaga za odpoved pogodbe o zaposlitvi (obdelava za I-VI 2006) je bila 46,9 let.

Stališča in mnenja komisije za delodajalce

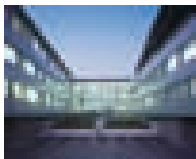
Na ZRSZ je bilo konec lanskega leta vloženih 310 zadev – spisov z zaprosilom za ugotovitve s predlogom ZRSZ.

Komisija je v primerih, ko delodajalci niso izkoristili vseh možnosti za zaposlitev invalidov (40. člen ZZRZI), s svojimi stališči in mnenji preventivno vplivala na delodajalce. Njen namen je spodbuditi jih, da preden vložijo predloge za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi preverijo vse možnosti za zaposlitev invalidov.

Starejši delavci-invalidi

Med ocenjevanjem predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi invalidom je komisija ugotovila, da predstavljajo med obravnavanimi invalidi posebno občutljivo po-

dročje *starejši delavci, ki ne izpolnjujejo pogojev* za pridobitev denarnega nadomestila pri ZRSZ do izpolnitve minimalnih pogojev za upokojitve. Komisija išče rešitev za take primere. Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve in ZRSZ je zato predlagala, da se v programu aktivne politike zaposlovanja za leto 2007 pripravi ukrep, kot pomoč delodajalcem, ki imajo zaposlene invalide – starejše delavce, ki jim je zagotovljeno večkratno varstvo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi, ker ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev denarnega nadomestila pri ZRSZ, do izpolnitve minimalnih pogojev za upokojitve.



ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d.
Institute of Occupational Safety

AKTUALNO!

ORGANIZIRAMO!

usposabljanje – varno ravnanje z nevarnimi kemikalijami

(12. 3. 2007)

delavnica – varnost strojev – delovne opreme

(13. 3. 2007)

delavnica – dvigala (lifti) – predpisi v pripravi in novi standardi – varna montaža in vzdrževanje

(14. 3. 2007)

usposabljanje – varno delo za električarje in elektrotehniško poučene

(22. 3. 2007)

delavnica – ocenjevanje požarnih nevarnosti in požarnih tveganj

(27. 3. 2007)

pripravljalni seminar za strokovni izpit iz varnosti in zdravja pri delu

(27., 29. 3., 19. 4. 2007)

usposabljanje – varno delo z eksplozivi za trgovce in skladiščnike

(30. 3. 2007)

delavnica – obvladovanje bolniškega staleža v delovnem okolju

(4.4.2007)

KONTAKTNI OSEBI:

Ladi Lebar

T (01) 585 51 69

M 031 333 610

E ladi.lebar@zvd.si

Barbara Vogrič

T (01) 585 51 26

F (01) 585 51 01

E barbara.vogric@zvd.si

DELO KOMISIJE ZA UGOTOVITEV PODLAGE ZA ODPOVED POGODBE O ZAPOSLOTVI – II.

Boris Gačnik, univ. dipl. pravnik

Za dodatno ponazoritev mojega prispevka, objavljenega v prvi letošnji številki revije DELO IN VARNOST, so v priloženih tabelah še podrobnejši statistični podatki o delu Komisije za odpoved pogodbe o zaposlitvi v lanskem letu ter najnovejši podatki za prve tri mesece letošnjega leta.

Komisija za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi je od 1.1. do 31.12.2006 prejela 1133 predlogov za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki so jih v 1132 primerih vložili delodajalci, v enem pa delavec – delovni invalid.

Iz evidence o vloženi predlogih je razvidno, da so delodajalci vložili v 42 primerih predlog za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi invalidom, ki nimajo statusa delovnega invalida, in da je bil v 1091 primerih vložen predlog za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom, od tega v 670 primerih za delovne invalide po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98, v nadaljevanju: ZPIZ) in v 421 primerih za delovne invalide po ZPIZ-1.

Med vloženi predlogi za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom po ZPIZ gre v 172 primerih za delovne invalide II.

STRUKTURA POZITIVNO REŠENIH ZADEV GLEDE NA SPOL
IN STATUS INVALIDNOSTI

	Invalidi, ki nimajo statusa delovnega invalida	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ	Delovni invalidi II. kategorije po ZPIZ-1	Delovni invalidi III. kategorije po ZPIZ-1	SKUPAJ
Ženske	11	61	106	0	94	272
Moški	4	41	152	2	128	327
SKUPAJ	15	102	258	2	222	599

kategorije po ZPIZ in v 498 primerih za delovne invalide III. kategorije po ZPIZ. Med vloženi predlogi za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delovnim invalidom po ZPIZ-1 pa gre v osmih primerih za delovne invalide II. kategorije po ZPIZ-1 in v 413 primerih za delovne invalide III. kategorije po ZPIZ-1.

Iz evidence 599 pozitivno rešenih primerov je razvidno, da je Komisija podala mnenje o ugotovitvi podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi v 272 primerih za ženske (61 delovnih invalidk II. kategorije po ZPIZ, 106 delovnih invalidk III. kategorije po ZPIZ, 94 delovnih invalidk III. kategorije po ZPIZ-1 in 11 invalidk, ki nimajo statusa delovnega invalida) in v 327 primerih za moške (41 delovnih invalidov II. kategorije po ZPIZ, 152 delovnih invalidov III. kategorije po ZPIZ, dva delovna invalida

II. kategorije po ZPIZ-1, 128 delovnih invalidov III. kategorije po ZPIZ-1 in štirje invalidi, ki nimajo statusa delovnega invalida), povprečna starost invalidov, za katere je komisija ugotovila podlago za odpoved pogodbe o zaposlitvi, je bila 47,51 let.

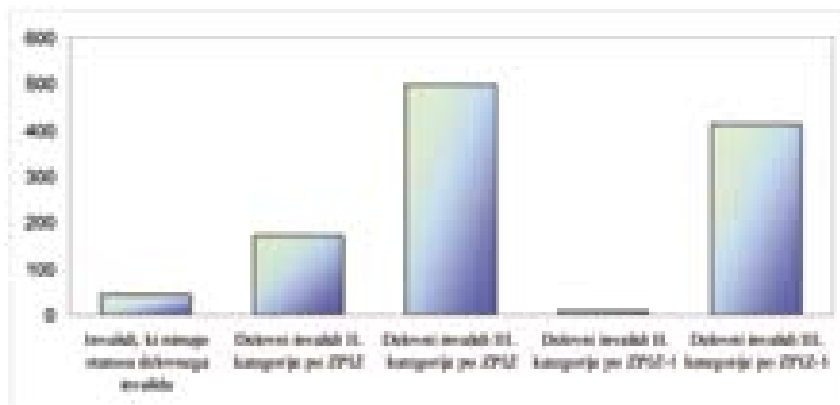
Iz zbranih podatkov o pozitivno rešenih zadevah po območjih, glede na sedež delodajalcev, je Komisija podala največ mnenj o ugotovitvi podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi delodajalcem z območja Ljubljane, in sicer 193, sledijo Maribor 118, Velenje 60, Murska Sobota 51, Celje 35, Sevnica 35, Novo mesto 34, Ptuj 21, Kranj 18, Koper 17, Nova Gorica 10 in Trbovlje 7.

Na Komisiji za ugotovitev podlage za odpoved pogodbe o zaposlitvi je bilo na dan 1.1.2007 310 nerešenih zadev iz leta 2006, od 1.1. do 20.3.2007 pa je Komisija prejela še 269 novih predlogov (skupaj 579 zadev).

Komisija je do 20. marca letos končala postopek za 244 zadev. Podala je 231 mnenj o podlagi za odpoved pogodbe o zaposlitvi (190 pozitivnih, 41 negativnih), v 13 primerih pa je bil postopek ustavljen.

Na Komisiji je na dan 20. marca letos skupaj s 85 nerešenimi zadevami iz lanskega leta 335 zadev, od tega je na Zavodu RS za zaposlovanje trenutno 272 spisov z zaprosilom za ugotovitve s predlogom ZRSZ, iz ZRSZ je vrnjenih 37 spisov z ugotovitvami in predlogi, od tega pa se tri zadeve po sklepu Komisije dopolnjujejo. Za 26 primerov

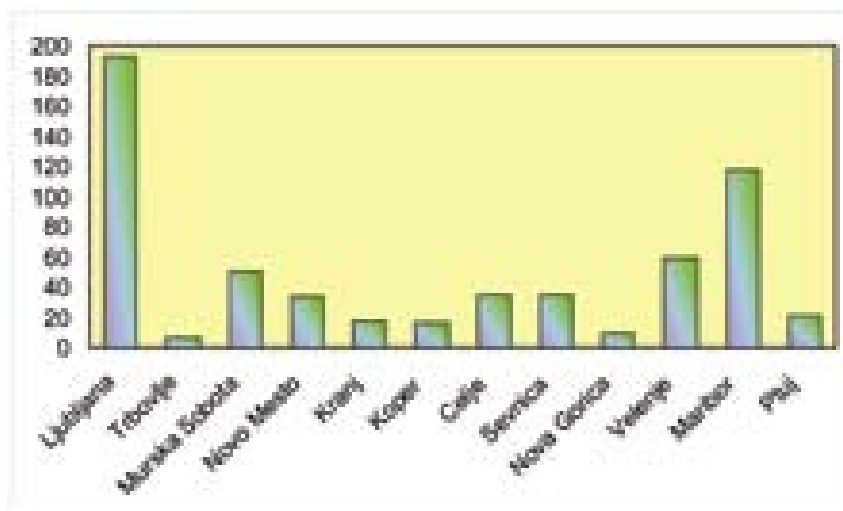
STRUKTURA VLOŽENIH PREDLOGOV GLEDE NA STATUS INVALIDA



se zadeve še evidentirajo, statistično obdelujejo, pregledati in popisati je treba predloženo dokumentacijo in spise pripravljajo za posredovanje ZRSZ.

Od začetka dela Komisije v letu 2006 (prva seja, na kateri je komisija obravnavala zadeve, je bila 14.3.2006) do 20.marca letos je bilo na Komisiji podanih 990 mnenj (789 pozitivnih, 201 negativnih), v 77 primerih pa je bil postopek ustavljen, tako da je od 1402 predlogov (vloženi v obdobju od 1.1.2006 do 20.3.2007) rešenih 1067.

POZITIVNO REŠENE ZADEVE PO OBMOČJIH - GLEDE NA SEDEŽ DELODAJALCA



ZVD Zavod za varstvo pri delu d.o.o.

Chengdujska cesta 25
1000 Ljubljana

Nudimo vam **VARNOSTNE ZNAKE** v obliki nalepk in tabel:

- ✓ skladne z veljavno zakonodajo
- ✓ izdelane na kvalitetnih materialih
- ✓ vsebine lahko izdelamo glede na potrebe naročnikov

Več informacij: Fanci Avbelj, T 01 565 51 21, M 041 658 953, E fanci.avbelj@zvd.si



KATALOG VARNOSTNIH ZNAKOV
si lahko ogledate na: www.zvd.si



POPRAVEK

V prvi letošnji številki revije Delo in varnost je prišlo na strani 8 do napake v naslovu članka avtorja mag. Mladena Markote, dr. med., inšpektorja – višjega svetnika.

Pravilen naslov članka je:

Prijavljanje nezgod pri delu na Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

Za napako se avtorju opravičujemo.

Uredništvo